

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v petek 15. maja 1885.

K volilnemu gibanju.

Krvni nam bratje na Štajerskem in na Goriskem odlikujejo se že nekaj časa po večji slogi in doslednosti od kranjskih Slovencev. To so pokazali tudi povodom sedanjih državnoborskih volitev. Sklicali so shod zaupnih mož in kandidatje bili so takoj soglasno vsprejeti in proglašeni in volitve vršile se bodo z navadno pravilnostjo.

Vse drugače pa je dan danes v Kranjske. Blažena spravljivost obrodila je čuden plod. Napravila je nečuvstvo razcepljenost, osmodila marsikatero nadobudno cvetko pravega domoljubja, na njeno mesto pa postavila sebičnost, slavoohlepe, zavist, v obče prouzročila je položaj, kakešnega še ni bilo na Kranjskem, odkar se je pričelo narodno naše gibanje.

Kakor novo vino, tako vre in vrvra po nekaterih volilnih okrajih, in kažejo se nasprotstva, na katera bi niti mislili ne bili.

Najživahneje, ali bolje rečeno, preživahno je volilno gibanje na Dolenjskem, kjer se h kratu naznanjajo poleg bivših poslancev V. Pfeiferja in grofa Margherija novi kandidatje: dr. A. Poznik, prof. Šuklje in Auerspergov gozdar Faber, kjer je torej kandidatov v izobilju.

Ni naš namen danes pečati se s kandidaturom Šukljejevo proti dosedanjemu poslancu grofu Margheriju, o katerej se nam z Dolenjskega poroča, da se pri tej priliki utegne obistiniti prislovica: „Duobus litigantibus tertius gaudet“, kajti Kočevci in kar je fakijskih glasov po dolenjskih mestih, zjedini bode se za Fabra in ko bi slednji tudi ne dobil potrebne večine, bilo bi mogoče, da pride do ožje volitve.

Toda o tem drugokrat. Za danes vzeli smo si za predmet kandidaturom g. dra. A. Poznika proti g. V. Pfeiferju, ki nas je v polnej meri presenetila. Kajti, dasi dobro poznamo g. dra. Poznika še iz njegovega vlega delovanja na Koroškem, dasi uvažamo njegove izredne zasluge za „Narodni dom“ v Rudolfovem, dasi ga cenimo kot poštenjaka in rodoljuba, se vendar nikakor ne moremo

spoprijazniti z njegovo kandidaturom, ker je nepotrebna in prisiljena.

Dosedanjemu poslancu g. V. Pfeiferju priznavati mora najodločnejši protivnik, da je vestno in izredno skrbno zastopal svoje volilce, da je zmiraj imel pazno oko za potrebe Dolenjcev in da jim je marsikaj izposloval. Da ni več dosegel, temu ni kriv on, ampak okoliščine, katere se ne dajo tako hitro predrugačiti. Ni ga torej utemeljenega razloga, spodkopavati kandidaturom Pfeiferja, ki se je, odkar se je pričelo naše narodno življenje, vedno v prvih vrstah in požrtovalno potezal za naše koristi, in katerega bi dr. Poznik jedva nadomestoval.

Kakor nas ne ogreva dra. Poznika kandidatura, ravno tako malo nam ugaja njegov program, ki slove:

Volilci!

Moj program je kratek, mirno in zmerno, resno in stvarno, odločno in krepko objavljati in zagovarjati želje Dolenjcev, v narodnih vprašanjih podpirati težnje po ravnopravnosti jezikov in narodov, posebno Slovencev; v gmočnem oziru pa zahtevati:

1. V prvi vrsti dolenjsko železnico;
2. Dolenjcem v istini potrebne prekladbe državnih cest;
3. državno podporo za zboljšanje kmetijskih razmer na Dolenjskem;
4. za olajšanje kmetijskega stanu s tem, da se tudi pri zemljišnem davku odloči eksistencminimum, to je, oproščenje davka od premalih dohodkov, in
5. podpirati predlog, da se upelje borzni davek, a da se breme kmetovalcem zljajša, dalje predlog, da se cena soli za živino zniža, da se po kopeljih ne preganja krošnjarstvo, katero edino še živi revne rodbine v Belokrajinu.

Visoko politiko tirati, prepuščam zvedenim državnikom.

Prepričan sem, da je ta program tudi program mojega protikandidata, in da ima tudi on pošteno voljo. Moj namen ni njega spodriniti. Jaz se sam tudi nisem za poslanca ponujal; jaz sem kandidaturom le na prošnjo volilcev prevzel.

Ako ste volilci prepričani, da se je g. Pfeifer resno poganjal za vso Dolenjsko, da se je ustavljal premeščenju vojakov iz Dolenjske v Ljubljano, po

katerem Dolenjska vsako leto izgubi mnogo tisoč goldinarjev, in da bode nam priboril železnico, volite ga in odvalite od mene težko breme. Ako pa vsakako želite imeti poslanca iz svoje sredine, pripravljene sem poskusiti svoje slabe moči v blagor svojih volilcev.

Rudolfovo, dne 8. maja 1885.

Dr. Albin Poznik.

Kdor ta program pazno čita, uverjen je takoj, da je tudi program prisiljen in nikakor ne priporoča stvoritelja svojega za protikandidata g. Pfeiferja. Takoj prvi stavek je protislovje, kajti kako se ujema „mirno in zmerno — odločno in krepko“? Zakaj se neso besede stavile tako: Mirno in zmerno, resno in stvarno objavljati želje Dolenjcev, v narodnih vprašanjih pa odločno in krepko podpirati težnje po ravnopravnosti, da se preprečijo nakane sovražnikov naših na Štajerskem, kjer „hudo naprej leze germanizacija našega naroda“ in na Koroškem, kjer „Slovanstvu mrtvaški oder pripravljajo“?

Malo srečna je obljuba, da bode kandidat podpiral težnje „posebno Slovencev“, ker se to pri slovenskem poslanci ob sebi umeva in tudi izraz, da bode dolenjsko železnico zahteval, dozdeva se nam nekako tropičen.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 13. maja.

Največ pozornosti v notranji politiki obračajo na se državnozbornske volitve. Po vseh kronovinah se agituje z vso silo. Kakor smo že povedali, pritoževali so se nemški liberalni listi že, da se baš Dunajčani premalo brigajo za nemštvo, da Dunaj ne stopi na čelo nemškemu gibanju. Kakor se kaže, hočejo Dunajčani sedaj popraviti, kar so zamudili v tem oziru. Na volilnem shodu, katerega je bilo sklicalo nemško liberalno društvo „Fortschritt“, so se trije kandidati kar skušali, kdo bi bil bolj nemški. Dosedanji poslanec Matscheko je najprej poročal o svojem delovanju v državnem zboru in slikal volilcem, kako je desorganizovana desnica. Njegov govor ni žel nikake pohvale, kajti poslušalci so pričakovali, da jim bode naslikal v najgrozovitejših barvah, kako se zatirajo Nemci. Za njim je poprijel besedo namestnik župana dr. Prix. Ta je pa vse drugače bolj na srce govoril volilcem. Rekel

LISTEK.

„Človeka nikár!“

(Odgovor na dva dodatka dra. Mahničarja v „Slovenici“.)

(Dalje.)

Poglejmo vendar, ali vem, kaj sem v pesem položil. Pomagajte mi stari možgani, katerim naš dohtar tako malo moči pripisuje, spomnite se, ako vam še mogoče, kaj ste mislili, ko ste narekali peresu ta usodni verz!

Govorimo resno! V prvem delu stopim v duhu pred Boga in gledam v njegovo delavnico, recimo v stvarnico božjo. Že ta situacija kaže, da moj Bog ni bog pantheistov. Jaz ločim delavca od delavnice, stvarnika od stvarnice. Tukaj je tedaj osebni Bog. In ž njim govorim (ločim sebe od njega), občudujem njegovo mogočnost in modrost v njegovih delih. Kaj je zopet to? Priznavam slovesno, da mi je on podaril telo in od tega različno neumerljivo dušo, ki se bo kedaj ločila iz te ilnate ječe, ki bo razpela, telo prepustivši prahu, svoje duhovne peroti ter hitela naproti Njemu, da

bi gledala njegov obraz, ki je gola ljubezen in resnica. Gospoda moja, ali je to pantheizem? Ali morete v pesniškem jeziku izrazneje govoriti o osebnem Bogu, o njegovih popolnostih, o človeškem zadržnem smotru, o hrepenenju po združenju z njim? Prvi del je torej odločno in odlično katolišk! Naš gosp. dohtar bi bil moral tedaj, ako je II. del nanj naredil neugoden vtis, skušati ta vtis izbrisati z vtisom I. dela. Pesem mora biti vendar dosledna, celota v estetičnem in logičnem oziru. Estetičnih napak mi moj kritik ne očita, tedaj se mi je zagovarjati le na vérska očitanja. Pesem mora biti dosledna, celota, pravim. Ali bi bilo dosledno, logično, ko bi jaz v prvem delu poudarjal, tako živo slikal katoliškega Boga v drugem pa pantheizem? Gotovo ne? In g. dr., ki logiko vedno nosi na jeziku, je to tudi čutil. Toda njegova logika je hodila rakovo pot, namesto da bi po stari šegi korakala naprej. Hočem reči: namesto da bi moj prijatelj iz prvega izrazno-katoliškega oddelka sklepal na drugi, in skušal v njem najti enak duh, — začel je pri II. delu, ter je, vsled neugodnega vtisa, ki ga je ta nanj naredil, v njem iskal pantheizem, da bi si ta neugodni vtis

pojasnil, utemeljil, opravičil; tako je v II. del siloma stlačil pantheistično mišljenje in ga od tam prenesel še v I. del. Tukaj je mož grešil zoper kristjansko ljubezen, ki bi mu morala narekovati bolj mehko tolmačenje, — saj bi to bilo prav lahko; grešil je pa tudi zoper svoja eksegetična pravila; tolmačiti bi moral iz tega, kar je jasno, očitno, to, kar je nejasno, skrito; a delal je narobe; iz temnega II. dela tolmačil je jasni I. del. Se ve da, sicer od kod vzeti pantheizem, ki je bil toliko potreben. Gg. takó se ravna z mano! „Weil ihr ihn schuldig wollt, könnt ihr ihn schuldig machen!“ (Schiller.) to velja tukaj v polnem pomenu. Kedor se od takega ravnanja z gnjusom ne odvrne, ta „nima al' srca, al' nima možgan“ (Vilhar), ali pa obojega ne!

Zdaj prestopimo k tistim „zloglasnim“ verzom!

Ti sam si gospodar!

A eno te prositi smem...

Že besede: „ti sam si gospodar“ povedo natančno, da jaz nimam nobene pravice njemu nasproti. Saj menda tudi jaz čutim in vem, da proti Bogu smo le prah in pepel. Stališče moje je torej: tu prah — tam Bog! In to stališče je poudarjeno:

je, da je pri sedanjih političnih razmerah dolžnost Dunajskega župana namestiti kandidovati. Očita se mestu Dunaju, da se premalo briga za velik boj avstrijskih Nemcev; a to po krivici. V vseh oficijalnih izjavah predsedstva mestnega zbora, se je vedno poudarjalo nemško stališče Dunaja. Govoriti se pa more samo v parlamentu, kakor jednemu gre od srca, ne pa v mestnem zboru. Potem je govornik začel govoriti o političnem položaju. Vedno bolj se nemški element nazaj potiska. Če tako še dalje pojde, je prestolno mesto v nevarnosti, in vedno bolj bo propadalo. Čehi so že tako predrzni, da zahtevajo česke šole na Dunaju, četudi si še misli ne morete, da bi na Dunaju kak drug jezik bil običajen, kakor nemški. Nadalje govornik navaja, da se bode potegoval za osnovo nemškega kluba. On misli, da bode mogel mnogo koristiti Dunaju v zbornici pri reševanju raznih važnih vprašanj, ki se tičejo naše prvostolnice. V narodnogospodarskem oziru se bode vedno prizadeval podpirati malo obrt, sicer pa povsod pojde z naprednjaki. V vsem svojem javnem življenju se je držal tega, kar je obljubil, in se torej tudi sedaj nanj smejo zanašati. Za njim se je glasil tretji kandidat dr. Buttolo. Ta je pa celo zahteval, da naj država podpira nemški „Schulverein“. Dr. Matscheko je na to izjavil, da on misli zastran nemškega kluba, da na inenu ni toliko ležeče, zjedinjena levica je v tem oziru že storila, kar je bilo mogoče. Liberalni Nemci se pa ne smejo zjediniti s konservativci, ker to bi škodovalo napredku in nemštvu. Ko sta dr. Prix in jeden volilec še dokazovala potrebo nemškega kluba, izrekel je Matscheko, da bode tudi on temu klubu pristopil. Pa vse to ni več pomagalo, volilci neso več marali z nj, ker se ni takoj dovolj odločno izrekel za nemštvo in postavili so dr. Prixa za kandidata. V „Josephstadt“ je volilen shod dra. pl. Stourzha postavil kandidatom. Ta mož se je tudi odločno izrazil proti federalizmu. Le temu se ima zahvaliti, da so se volilci izrekli zanj. Predsednik temu shodu ga je namreč s tem priporočal, da Dunaju ni treba demokratov, kateri delajo za Čeha in Poljake, ampak nemških mož, kot je dr. pl. Stourzh. Ta dva volilna shoda sta pokazala, kako mišljenje vlada na Dunaju. — Zgornjeavstrijski konservativci izdali so svoj volilni oklic. V njem poudarjajo, da je treba delati na to, da se postavi država na kristijansko podlago, zboljša stanje kmetijstvu in obrtniki, odpravijo uzroki propada produktivnih stanov, katere je prouzročil kapitalistični liberalizem in da se obdačijo špekulacije na borzi. Zato se je treba pred vsem prizadevati, da se desnica okrepi po novih volitvah, z vso silo delati, da se domovina reši anarhističnega rušenja vsega človeškega reda. Avstrija ne bi mogla več prenesti druge dobe liberalnega gospodstva, da ne bi se pretresel njen temelj. Avstrija ne sme več trpeti privilegovanega gospodstva nevere in pustiti, da bi se odiralo delajoče prebivalstva. Tudi se mora konec storiti nepatriotičnemu in nekrščanskemu hujkanju proti drugim narodnostim. Konec ta oklic opominja, da naj ne volijo kandidatov, katere bodo postavili „Bauernvereine“. — Kako zviata je agitacija liberalcev po „Bauernvereineh“, kaže najbolje oklic solnogradskega „Bauernvereina“. V njem se navajajo vsa ona sredstva, katera so priporočali kedaj konservativci za zboljšanje kmetijskega stanu. Za vse to se bode potegovali kandidati, katere priporočajo ta društva, mej drugim se navaja celo upeljava kmetijskih domov, proti kateri zahtevi so že toliko pisali nemški liberalni listi, in strogi zakoni proti oderuštvi. Navajajo se tudi take zahteve, ki se ne bodo dale izvesti, kakor pomanjšanje stroškov za vojsko, dveletno aktivno vojaško službo. To so stvari, katere je že marsikatera stranka priporočala, kadar je bila v manjšini, kadar je pa bila v večini, pa takoj spoznala, da se ne dajo izvesti. V tem oziru nas spominja ta oklic prav na volilni oklic

nekega kandidata, ki se usiljuje na Dolenjskem in obeta v svojem oklicu, da se bode potegoval, da bi bila mala kmetijska posestva do neke gotove meje davka prosta. Res kaj blaga zahteva, v katero pa ne bi nikdar privolil noben avstrijski finančni minister. Res pri volitvah se obljube kaj lahko delajo. Vse te lepe stvari pa oklic solnogradskega „Bauernvereina“ le zato navaja, da bi volilce ulovil. Glavna naloga njegovih kandidatov pa bode zagovarjati nemški državni jezik in pobijati težnje Slovanov. — Češki poslanec Matuš je v nedeljo v Rovdnici poročal volilcem o svojem dosedanjem delovanju. Izrekel je nado, da bodo Čehi v prihodnjem državnem zboru več dosegli, kakor so dosedaj. Odločno se je izrekel proti carinskeji zvezi z Nemčijo in nemškemu državnemu jeziku. Volilci so ga jednoglasno zopet postavili kandidatom. Nadalje so sklenili resolucijo, v kateri obžalujejo, da Čehi v državnopravnem in narodnem oziru neso več dosegli, in kar se tiče ustavnih svobodščin, samo razširjenje volilne pravice na petakarje. Posebno obžalujejo, da se volilni red za Moravsko ni spremenil in prid Čehom, da se Praško vseučilišče ni bolje oskrbelo, da česke občine morajo še vedno vzdrževati srednje šole; da tiskovno svobodo še vedno tlačijo časniki kolek, objektivno postopanje, zahtevanje varščine in zakon, ki izvira še iz časov absolutizma, da se davki še neso pravično razdelili, da minister Pražak nema nobenega upliva, kar se tiče českih dežel, in nema delokroga, kjer bi mogel uveljaviti želje českega naroda, kakor poljski deželni minister. Volilci zahtevajo, da Čehi pokažejo več odločnosti v novem državnem zboru in zavrnejo nemški državni jezik, ko bi pa ne bilo mogoče, pa takoj ostavijo zbor. To jasno kaže, da česko prebivalstvo nema dosti zaupanja več v sedanjost vladno sistemo. Še bolj je označil je pa sedanjost položaj nek česki kandidat na Moravskem. Rekel je, da on ne razume niti besedice nemški. To pa nič ne dene, ker Čehi svojimi nemškimi govori na Dunaju itak neso nič dosegli. Vsi zbrani volilci so mu pritrdili. — Pomenljivo je pismo nekega veljavnega poljskega vodje (najbrž kneza Sapiehe), katerega je priobčil „Dziennik Polski“. V tem pismu se poudarja, da ni modro, vsacega Rusina, kateri Poljakom ni po volji, takoj obdolžiti, da teži v Moskvo. Žalibog da to pismo nema prav nobenega vspeha. Vsi poljski listi še vedno tako črnijo Rusine, kakor so jih poprej.

V hrvatskem saboru začela se je jako burna debata o izgradnem budgetu. Posebno hudo pobija opozicija zahtevo 100 000 gold. za pokritje stroškov kraljevega komisarijata. Govorili so že najveljavnejši vodje vseh strank, posebno dobro in odločno proti tej zahtevi Anton Starčević. Narodna stranka pa zagovarja to zahtevo.

Vnanje države.

Četudi sta se že zaradi Afganistana Anglija in Rusija skoraj popolnem sporazumeli, vendar še nekateri angleški in ruski listi jako vojevito pišejo. Tako zahtevajo nekateri ruski listi, da naj Rusija terja od Anglije odškodnino v denarjih za izgube, ki jih je prouzročilo oboroževanje in znižanje kursov, da bodo v bodoče Angleži vedeli rožljati s sablo. Kakor se govori, je Rusija imela vsega že kakih 70 milijonov škode od afganskega konflikta. — V Odesi so ruski domoljubi osnovali društvo, katero bode na lastne stroške nakupilo in oborožilo več topnjač za varstvo Črnega morja. Te topnjače bodo naredili v Nemčiji in Švedski, potem se bodo pa po železnici prepeljale v Odeso. — „Praviteljstvenij Vjestnik“ objavil je neko poročilo Komarova. Po tem poročilu so Rusi v boji pri reki Kušk imeli 1 batalijon pešcev, 4 tope, 3 stotnije kozakov in 1 stotnija turkomanskih brambovcov. Priplenili so dve afganski zastavi, kateri je polkovnik Zakrzenski prinesel v Petrograd. Vjeli so samo 14 Afganov, ker

drugi neso zasledovali. Vseh mrtvih so Afgani imeli nad 500, mej njimi 4 častnike.

Poročila iz Massauaha glase se kaj neugodno za tamošnje italijanske čete. Poudarja se potreba, da ti se pomožile, vendar skoro ni misliti, da bi vlada ustregla tem željam.

Privrženci novega Mahdija so, kakor zatrjujejo razna poročila iz Sudana v več mestih že otepli Mahdijeve čete. Tak boj bil je pri Kordofanu in Sennaru. V prvem mestu imajo Mahdijevci mnogo izgub, v drugim so pa še izgubili topove. Poveljniki Mahdijevi zahtevajo od njega pomoči, katere pa njim poslati ne more. Neko poročilo celo javlja, da so privrženci novega Mahdija ujeli starega Mahdija in priplenili vse njegove zaklade.

Dopisi.

Iz Rudolfovega 11. maja. (Gosp. prof. Šuklje — učitelj poštenja in moralnosti.) Navada je, da se kandidatje priporočajo svojim volilcem. Nekateri razglajajo tudi svoje programe bolj ali manj obširno. Posebno silni obetajo v taci programih z lepimi in sladkimi besedami, na pr. moj mili narod, gospodje volilci itd. tudi silno veliko, celo, da prekose vse svoje prednike in da gotovo doženó, kar nobeden drugi ni mogel.

Vse to je navadno, in zatorej nespodtiskljivo, če ravno je star pregovor: „Kdor mnogo obeta, malo plača“. To se torej vse potrpi. Če pa jeden kandidat v tem, ko se dela sam vsega lepega, čistega in zgolj samo čednost ob jednom brezozirno mahne po svojem nasprotnem kandidatu, ter ga skuša v očeh svojih volilcev ponižati in oduriti jim ga, zdi se tak popolnem podoben tistemu farizeju v templji, ki je ošabno povzdigoval glavo, rekoč: „hvala ti, Gospod, da nesem tak, kot drugi, zlasti kot oni colnar tam-le.“

In nekaj prav tacega se je pripetilo našemu viteškemu g. profesorju v „Ljublj. Listu“ od 9. t. m., v katerem svoje priporočilo in svoj program razglaja.

V tem, ko nas druge hoče učiti poštenja in se britko pritožuje, da drugi baje ne delajo z njim pošteno, mahne on prav nepošteno in perfidno po g. grofu Margheriji, našem dozdanjem poslanci. Mož je sedel, piše on, skoraj 20 let v deželni in državnem zboru prej kot pristaš nemške stranke na Schreyevi strani, zdaj kot izvoljenec slovenskega naroda poleg dra. Vošnjaka.

Ni si težko misliti, zakaj g. Šuklje postavlja našega g. grofa na Schreyevo stran. Le škoda, da se je v tem učenju zgodovinar Šuklje malo urezal. Kajti g. grof Margheri ni sedel nikdar na Schreyevi strani. On je bil od velicij posestnikov v deželni zbor izvoljen še tedaj, ko mej temi in mej narodno stranko ni bilo tako ostrega nasprotja, ko dan današnji. Zlasti pa g. grof tacega nasprotja nikoli ni kazal in za to ga je tudi po odstopu grofa Hiacinta Thurna narodna stranka iz kurije velicega posestva volila v državni zbor. Tudi dobro vemo, da se je on že takrat poganjal za dolenjsko železnico in da ni on kriv, ako je še nemamo.

G. dr. Schrey je bil voljen v deželni zbor še le 1877. leta; a ravno takrat g. grofa Margherija neso več volili, ker je bil v prejšnjem zasedanju oblastnemu g. Vestenecku nekaj neljubih resnic v obraz povedal in torej temu, kakor tudi njegovemu

„ti sam si gospodar“. Kako je po tem takem drugi verz: „a eno te prositi smem“ mogoče tolmačiti tako, kakor M. ....? Saj ta verz bi potem prejšnji, osobito besedo „sam“, (ki v verzu pač ni le golo mašilo), uničil. Zakaj ni g. M. po priznanji: „ti sam si gospodar“ — raje logično sklepal: „tedaj jaz nisem nič gospodar“, — in torej, beseda „smem“ ne more imeti pomena: „ich habe das Recht“. — Kdo bi bil kedaj mislil, da se bo ta vrstica tako umevala! Pomagajmo M. .... u, razložimo mu tudi to vrstico autentično.

„A eno te prositi smem“. V tej vrsti, g. dr. je poudarek na besedi „prositi“, ne na „smem“; torej kakor da bi bilo tiskano: „a eno te prositi smem“. Pomen je tedaj ta: Ti sam, o Bog, si gospodar in jaz ti velevati ne morem in ne smem; a prositi te smem. Zdaj boste, g. dr. morda tudi umeli, kam tiče tist adversativni „a“: ta tiče k stavku, ki si ga iz besedic: „ti sam si gospodar“ pameten čitatelj naredi, n. pr. tako: „velevati ti jaz ne smem, a prositi te smem“. To bi bilo skoro dovolj; vendar naj pojasnim tudi glagolček „smem“, ki ga moj kritik tudi ne umeje. „Smem“, ki sem ga v verz vtaknil, imel bi po mojem namenu prošnjo še bolj ublažiti, takó kakor da bi

rekel: „naj bi smel prositi“ = liceat tamen rogare. Zakaj pa nisem tako zapisal? 1.) Zarad rime, 2.) zato ker sem „Slovenec“ pripisoval več razuma! Da ima glagolj „smem“ res to omehčevalno, ublaževalno moč, pritrtil mi bode vsak dober poznavatelj slovenskega jezika. Ko bi bil vedel, da bom moral nekatere filozofe učiti „puštaborati“ moje pesmi, bil bi morda zapisal:

„A eno naj prositi smem!“ (sei mir gestattet...)

Potem morda bi ne bilo toliko mahanja in udrihanja.

Samo gola pohlevna prošnja, ne svet, ne ukaz, le prošnja, ali prav za prav bolestno proseč vsklik je „človeka nikar“. Tako si jaz mislim to pesen in tako jo bode tudi čital vsak, komur niso predsodki, ali prvi „neugodni vtisi“ skalili duševnih oči.

Ali je pa taka prošnja dovoljena? Kot trenóten vsklik (in to je „človeka nikar“) niti moj nasprotnik teh verzov ne obsoja. Še bolj se bo zdel ta vzdihljaj dopuščen, ako pogledamo motive njegove. Zakaj tako kličem? Gledeč življenje, kakršno je v resnici, ljudi, kakor so (ne, kakor bi morali biti), videč svoje in bratov trpljenje, dvojbe in „zmote“, zróč „ta solzni dol, zaklet v revo jok in bol, hinavstva, zmot, trpljenja poln“ — zgrozim

se, duše se mi poloti bričkost, sramota, gnjus in strah in pod težo teh silnih občutkov mi vzdihne srcé: „— človeka nikar!“ Vzdih, ki se mora vzeti cum grano salis. Ta vsklik je zelo podoben mnogim svetopisemskim izrekom, — na pr.: „Bog videč, da je velika hudobija ljudj na zemlji in da je vsa njih misel obrnena vselej k hudemu, kesal se je, da je človeka na zemlji ustvaril“. In „ecclesiastes“ bolj srečne šteje mrlične nego žive, a srečnejše od obeh tiste, ki niso rojeni, in niso videli zla, ki se godí pod solncem. In o nekom je izrekel Vzveličar, da bi mu bolje bilo, ko bi rojen ne bil tist človek“. Ali niso ti izreki na prvi pogled podobni mojemu „človeka nikar“!? Gotovo! Toda g. dr. M. se bode, to čitajoč, nasmešnil, samozadovoljno in pomilovalno nasmešnil — prav vidim ga. On poreče: „ta podobnost je la v besedah, le zunanja, le navidezna, — ti citati imajo ves drug pomen, nego bi človek na prvi pogled sodil.“ Da, g. dohtar, — to tudi jaz prav dobro vem in sem davno pred vami vedel, kaj je antropomorfizem in antropopatizem, če prav vi ne prisojate „tolike“ modrosti skromnemu pastirčku preproste čedice na deželi.

(Dalje prih.)

pajdašu g. dr. Schreyu ni bil več po godu. Tako so te reči.

Ko bi bil g. Šuklje sam tako pravičen drugim, kakor on zahteva, da bi bili drugi proti njemu, on bi bil moral razmere g. grofa Margherija povedati, kakor so, ne pa njega nekako jednatiti z dr. Schreyem, za katerega prijaznost, kakor za ono njegovega tovariša viteza Vestenecka se on nikdar briga ni.

Torej ni bilo lepo, da je hotel g. Šuklje na ta način sumničiti g. grofa in majati naše zaupanje do njega. Zato se mu bomo tudi, kadar nas pride zopet poštenja in moralnosti učit, lepo zahvalili in mu ob enem svetovali, naj on pometa najprej pred svojim pragom.

Iz srednje Istre 12. marca. [Izv. dop.] Dasiravno je že Vaš cenjeni list prinesel malo notico o obnem zboru „Edinosti“, ki je bil v 10. dan t. m. v Lindaru, vendar vam hočem jaz tu popolnem natančno opisati celo dejanje. Že več dni poprej se je narod od Trsta kakor tudi iz vseh krajev Istre pripravljaj na ta dan. Istrani še nikdar neso čuli niti pevati, niti tako govoriti svojih ljudij, zato je tudi privrela masa naroda vkup. V sredini Istre leži mesto Pazin, pravo gnezdo „Irredentovsko.“ Blizu pol ure od tam pa z griča gleda navzdol lepa vas Lindar. V Lindaru imajo svojo čitalnico, svoj narodni zastop. Karnjeli imenujejo Lindarce, „istrske Črnogorce“ V resnici pa tudi zaslužijo ta pridevek, ker neustrašeni so Lindarci in se ne umaknejo sedaj ni najhujšemu sovražniku. Pričeti moram z vsprejemom gostov na kolodvoru. Vlak iz Trsta prižvižgal je okoli 11. ure v Pazin. Na kolodvoru čakalo je več nego tisoč ljudij. Z vlakom došlo je mnogo odbornikov „Edinosti“ mej njimi g. Ivan Nabergoj, drugi Tržaški rodoljubi in pevsko društvo „Zora“ iz Vrde pri Trstu (36 mož). Ni se še vlak dobro ustavil, zaoril je „živio“ iz več sto grl prišlecom naproti. Živela brača! živela Edinost! živeli Slovenci! bii so došlim pozdrav. V krog se ustopi pevski zbor „Zore“ ter s krepkim glasom, in popolno zavednostjo zapoje Zajčev „Kolo“. Pesen se je krasno razlegala, narod je strmé poslušal to navdušeno petje, ki je došlo iz prs slovanskih. Pevec prišli so buditi narod, in s tem večim pogumom so peli, ker so znali, da so oni prvi, ki bodo pomagali zopet pridobiti ono, kar je nekdanj bila last Hrvatov v Istri, in kar jim je okrutni sovražnik pobral. Cela ta masa šla je potem pevajoč proti Lindaru, kjer je bila zopet nešteta množica naroda, da pozdravi svoje brate. Roke podajali so nam, kakor, da bi bili prišli rešeniki in raz obraz se je bralo tem ubožnim, ali vedno poštenim Istranom kako jih ve-eli naš pohod. Nesmo še zgubljeni, ker imamo toliko bratov, ki nas ljubijo, ki se bodo žrtvovali za nas, da nas rešijo jarma tujstva, in nam pomorejo priboriti našo zemljo v našo last. Kmalu po 3. uri bil je občni zbor na griči, raz kateri se kaj lepo vidi v Pazin. Tu slovenski narod s svojo slovansko zastavo, tam doli v dolini pa gnezdo „Karnjelov“, zatiralec našega naroda mogel si h kratu videti. Od jeze blede so Karnjeli in gladni, ker se jedi od same strasti neso pritaknili, okrog hodili, kakor gavrani in nas pisano gledali.

Najbolj jih je trlo, da so „Zoraši“ tako lepo pevali, ker dobro vedo, da je pesem glavna pomoč v probujanje naroda. Dnevni red je končal okoli 5½ ure. Pri prvi točki govoril je g. dr. Dinko Vitezič, ta mož, kojega že vsak mali otrok v Istri pozna, bil je od naroda, kojega je bilo blizu 5000, tako frenetično pozdravljen, da se je človeku srce topilo radosti, čuti tolike izraze ljubezni, do tega gospoda. Res jedini on se poteguje za uboge Hrvatov, jedini on povzdigne v Beči glas, jedini zastopa pravi narod hrvatski v Istri in baš proti njemu so postavili nekega dr. Justa de Petris (Petrić), da bi temu že tako zatiranemu narodu odvzeli še tega zastopnika. Narod Italijanski nema ni trohice pravicoljubja, ker tako ostudno ravna s svojimi sodelanci. Kdaj bi bil že konec tega barbarizma, ko bi se nekoliko strožje postopalo nasproti Italijanom! Ali vse, kar bomo dosegli, dosegli bomo sami. Zato ni treba, da nam pogum upade, ampak še krepkeje moramo nastopiti, da pridemo do naših pravic. Vzbudimo narod, pripravljajmo mu boljše bodočnost in postopajmo neustrašljivo, le to nam more biti v korist, vse drugo nam ne pomaga nič.

Govoril je še gosp. profesor Mate Mandić, g. Peter Persić in g. dr. Mate Trinajstić. Vsi so govorili istino in s svojimi govori segli so narodu v srce. Govoril je tudi neki kmetič po imenu

Ujčić, doma s Pazenskega polja. Zapopasti more njegove besede le oni, ki ga je čul in videl. Po inteligentnem obrazu njegovem bralo se je trpljenje, ki ga prenaša ves narod slovenski v Istri in vse občutke je tako navdušeno izraževal, da je narod pričel jokati, in človeka je mraz prošinjal, ko je čul, kake krivice mora prenašati naš ubogi rod! Ob šesti uri odšli so gostje proti Trstu nazaj. Pred odhodom zapela je še „Zora“ par slovanskih pesnij, ki so Pazince bodle v oči kakor trnje. Mislili so Karnjeli, da se jih bojimo, ali gorje bi bilo istemu, ki bi bil samo jedno žaljivo besedo izustil. Kličem pa tu društvu „Edinosti“ kakor vsem drugim gostom, osobito „Zori“, da naj vedno tako delajo za narod in postavijo si spomenik v narodu, ki ne bode nikdar izginil iz src hvaležnega ali do sedaj zatiranega Istrana.

Iz Cerkljan na Gorenjskem 11. maja [Izv. dop.] Včeraj, 10. maja t. l., bil je zopet ogenj v naši občini. Gorelo je namreč na Sp. Berniku pri vlg. Jakopovci. Zgorelo mu je hišno poslopje, hlev, svisl in pod. Tukaj se ne more reči, da bi bili otroci zažgali, kajti ti so bili še pri počitku vsaki v svojej posteljici. Goreti je začelo okoli 7. ure zjutraj in ljudje so bili večinoma vsi v cerkvi pri sv. maši. Strah je bil velik in nevarnost velika. Dobro je, da neso nobenega pohodili, ko je vse iz cerkve drlo in vsaki hotel prvi biti. Za sosedo je bilo dobro, da so bile strehe vse mokre, ker je prejšnji dan hudo deževalo in tudi brizgalnice bile so hitro pri požaru. Akoravno se ogenj zaradi goste megle ni vidil na daleč okolu, prišli so vendar z brigalicami vrli št. Jurjani in tudi Voglanci. Hvala jim! Ko bi bilo količkanj vetra, vse brizgalnice, pet na številu, bi bile dobro služile, kajti ogenj je navstal ravno v sredi vasi in hiše so vse s slamo krite. Zakaj da v naši občini vedno gori, mi je nerazumljivo. Sicer se tudi od drugih krajev sliši, da je tu in tam kako hišo ali kako vas požar uničil, toda ne gori v jedni in tisti občini vsakih 14 dni, kakor tu pri nas. Ne vem, ali ljudje na ogenj nič ne pazijo, ali pa imamo človeka, kateri se peča s tem, da ljudem pohištva zažiga. Jaz bi rekel, da je žganje krivo teh strašnih požarov. Pijanec omamljen od žganja, prav za prav od strupa, uleže se in zaspi, ne vedoč, da je prišel v slamo spat z gorečo smodko ali pipo. Žganje, žganje, to je kuga za naše ljudstvo. Ne vem, kako da bode v 10 letih.

A. V.

Domače stvari.

— (F. Z. M. baron Kuhn) odpeljal se je danes zjutraj ob 8 uri v Kamnik, da si tam ogleda c. kr. tovarno za smodnik, ob enem pa se pouči o nameravani železniški progi iz Ljubljane v Kamnik. Danes zvečer odpelje se F. Z. M. baron Kuhn v Trst, da si ogleda tamošnje vojaštvo, katero je podrejeno njegovemu poveljstvu.

— (Iz Ptuj) se nam dne 11. t. m. piše: 17. t. m. ob treh popoldne ima tukajšnje slovensko katoliško politično društvo „Požor“ pri sv. Vidu, t. j. v tistem kraju, kjer stanuje znani Šoštarčič, ki je za svojo zadnjo kandidaturo dobil 30 gld., reci: trideset goldinarjev, drugi glavni zbor, pri katerem bode naš dosedanji poslanec neustrašljivi Božidar Raič poročal o svojem dosedanjem delovanju v državnem zboru in se predstavil kot kandidat. — 25. t. m. (Binkoštni ponedeljek) pa skliče omenjeni gospod shod v Slatino in sicer v hotel Evropo. Začetek ob štirih popoldne. — 31. t. m. pa bode zborovanje pri sv. Lenartu ali sv. Trojici v slovenskih Goricah, kar se objavi pozneje. Nadjati se je povsodi mnogobrojne udeležbe.

— (Naučno ministerstvo) potrdilo je prof. Jesenkovo knjigo: „Avstrijsko-ogerska monarhija. Domovinoznanstvo za četrti razred srednjih šol.“

— (Umrla) je 4. t. m. v Slatini na Rumunskem gospica Metka Schollmayr, starejša hčerka gospe Kornelije Schollmayr, rojene Costa, v 20. letu svoje dobe. — Pokopali so ranjko na katoliškem mirodvoru v Krajevi.

— (Obrekovalce kaznovan.) Danes popoldne bil je znani agitator za nemški „Schulverein“, V. M. pri c. kr. mestno deleg. sodnji obsojen na 15 gld. globe, oziroma 3 dni zapora, ker je v kazini o neki gospici sramotljive govorice raznašal.

— (Zgubil) je revni kajzar Lovro Založnik iz Srednje vasi blizu Polhovega Gradca, ko je šel 8. t. m. na Ljubljanski mesečni živinski somenj,

vse svoje novce, nad 60 gld. Ko bi bil iste kdo našel, naj je odda dotičniku ali pa pri mestnem magistratu Ljubljanskem proti postavni nagradi.

— (Izsleparila) je neznana ženska baje iz Škofjeloškega okraja doma, revni delavki Lizi Zupanovi, stanujoči v Šelenburgovih ulicah raznovrstne obleke za 15 gld.

— (Tatvina.) Antonu Kozlovčanu v Zatičini ukral je nekdo pred zadnjim živinskim sejmom kravo. Sum leti na delavca oziroma postopača Cenkarja z Vrtače, katerega orožniki do sedaj brezuspešno iščejo.

— (Izredna plodovitost.) 11. t. m. vrgla je lepa velika psica (Ulmer Dogge), lastnina hišnega posestnika v Trnovem, g. Franc Simon-a, dvanajst mladih psičkov, a drugi dan 12. t. m. še štiri, tedaj vsega vkupe šestnajst popolnem enakih mladih, mej temi 8 psov in 8 psic.

— (Spisi Krištofa Šmida VI. zvezek. V Novomestu 1884. Tiskal in založil J. Krajec.) Tako se zove knjiga, ki jo je izdal podjetni g. Krajec v Rudolfovem. Vsebina tej knjigi, ki obsega 146 strani, je mična povest „Ferdinand. Čudapolno življenje mladega španjskega grofiča“. Poslovenil P. Florentin Hrovat. Cena mehko vezani knjigi je le 30 kr., trdo vezani 40, posebno lično v platno vezani pa 70 kr. Priporoča se kot posebno prikladno berilo za našo mladino.

— (Vabilo k večernej zabavi,) ki bode 24. maja zvečer ob 8. uri pri „Krištofu“ v Lescah. Vspored: 1. Wekl: Vspomladna, zbor. 2. A. Nedvč: Pozdravljam te, gorenjska stran! Zbor. 3. Chopin: Polonaise, cis-mol, igra gosp. pl. Janušovski. 4. A. Nedvč: Popotnik, zbor s tenor-solo. 5. F. Maier: Tičica gozdna, čveterospev. 6. F. Vilhar: Nezakonska mati, tenor-solo. 7. A. Foerster: Njega ni, čveterospev. 8. D. Jenko: Sablja moja, zbor. 9. Eisenhut: Na Savi, (valček), zbor. 10. Tombola. — Ustopnina za osebo je 40 kr. Preplačila se hvaležno sprejemajo. — Čisti dohodek te zabave je namenjen zakladu društva „Narodna šola“ v Ljubljani s katerim bo to društvo zakladalo in izdavalo poučne in kratkočasne povesti za otroke. K tej zabavi uljudno vabi Janko Žirovnik, nadučitelj v Gorjah in poverjenik „Narodne šole“ za Radovljiški okraj.

— (Odbor „Slov. pevskega društva“) ima 17. t. m. zvečer ob 6. uri v Ptui svojo redno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Zapisnik — dopisi. 2. Poročila poverjenikov. 3. Določila za veliki pevski zbor v Celji. 4. Razpošiljanje pesnij. 5. Nasveti. Vnanji udje se lahko pismeno udeležé. Sploh so ljubi odboru razni nasveti poverjenikov in udov. St. Pirnat, predsednik.

— (Odbor „Slovanske Čitalnice v Trstu“) pozivlje gg. članove na izredni glavni zbor, ki bode v soboto 23. t. m. ob pol 8. uri zvečer s sledečim dnevnim redom: 1. Premena društvenih pravil; 2. potrjenje sedanjega odbora na podlagi novih pravil; 3. posamični predlogi.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

London 12. maja. Staal dobil je včeraj zvečer brzojavko, v kateri je, kakor se čuje, potrdilo ruske vlade o začasnem dogovoru mej angleško vlado in Staal-om. V gorenjej zbornici zavrnili je Salisbury očitjanje Gladstonovo, da bi bil on rusko vlado imenoval sleparsko in bankerotno. Kimberley izjavil je, da vlada ne namerava pridržati Afganistana kot nevtralnno pokrajino. Vlada odobrila je sedaj že poprej izdelane natančne načrte za obrambo mej in misli tudi na nekatere večje utrdbe na afganski meji. Ko bi bilo treba, mora Anglija prestopiti v ofenzivo. Politika pa, da se Herat napravi za angleško trdnjavo, je jako nevarna.

Beligrad 12. maja. Ministerstvo dalo svojo ostavko. Garašanin sestavlja nov kabinet.

Krakovo 12. maja. Blizu postaje Jordanov na gališki transversalki skočil je danes tovorni vlak iz tiru. Izmej osobja jeden služnik ubit, dva teško ranjena. Sedem vagonov razbitih.

Budimpešta 12. maja. Kraljevski stol spoznal je brata Julija in Ludovika Verhovaya zločina poneverjenja nekrivima. Julija Verhovaya spoznali so tudi nekrivim prestopka tiskovnega zakona.

Simla 12. maja. Bureau Reuter: Oberst Stewart in še drug anglešk častnik pojmeta v Herat, da bodeta emiru svetovala, kako utrditi Herat.

London 12. maja. Dolenjej zbornici naznačil je Gladstone, da je ruski poslanik dogovor, skle-

nen mej njim in agleskim ministerstvom glede afganske meje, poslal v Peterburg v potrditev. Sedaj ni nobene prepirne točke več.

London 12. maja. Dolenja zbornica zavrpla je z 281 proti 99 glasom podporni predor Dover-Calais.

Za vnanjo porabo. Proti protinu in trganju, bolečinah po udih in vsakovrstnih unetjih pokazalo se je posebno uspešno Moll-ovo „Francosko žganje“. Steklenica stane 80 kr. Vsaki dan ga razpošilja po poštne povzetti A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 12 (11-3)

Javna zahvala.*)

„Podpiralni zalogi slov. vseučilišnikov“ blagovolili so darovati za leto 1885:

Visoki deželni zbor kranjski	200 gld.
Visoki deželni zbor štajerski	150 „
Slavna posojilnica v Mariboru	50 „
Gosp. dr. Gvidon Srebrer, odvetnik v Brežicah	10 „
baron Güdel-Lannoy, državni poslanec	5 „
Peter Grasselli, državni poslanec	5 „
grof Hohenwart, državni poslanec in grad	5 „
dr. Benjamin Ipavc, zdravnik v Gradcu	5 „
K. Klun, državni poslanec	5 „
dr. Gregor Krek, vseučilišni profesor	5 „
grof Albin Margheri, državni poslanec	5 „
Adolf Obreza, državni poslanec	5 „
Viljem Pfeiffer, državni poslanec	5 „
dr. J. Poklukar, državni poslanec	5 „
Fr. J. Pirc, ravnatelj gimn. konvinkta v St. Pavlu na Koroškem	5 „
Božidar Raič, državni poslanec	5 „
dr. Fr. Simončič, uradnik vseuč. knjižnice na Dunaji	5 „
dr. J. Vošnjak, državni poslanec	5 „
knez E. Windischgrätz, državni poslanec	5 „
dr. Fr. Žižek, zdravnik v Gradcu	5 „
Koloman Urnik, kaplan v St. Pavlu na Koroškem	2 „
Franjo Bradaška, umirov. gimn. ravnatelj	1 „
Gospod Valentin Kršper, posestnik v Ratečah, po daril je za „Poročilo“ papirja za 10 gld. in slavna tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu natisnila je „Poročilo“ po najnižji ceni.	

Za vse te blagodušne darove izrekata v imenu „Podpiralne zaloge slov. vseučilišnikov“ in vseh onih, ki te darove uživajo, svojo najtoplejšo zahvalo

za odbor:

cand. prof. J. Bezjak l. r., Prof. dr. Gr. Krek l. r.,
t. č. tajnik. predsednik.

V Gradcu, dne 11. maja 1885.

*) Vsi oni časniki, ki so „Podpiralni zalogi“ naklonjeni, so prošeni, da blagovolijo to javno zahvalo ponatisniti.

Za nesrečno mater

umorjenih Koširjevih otrok poslal nam je:

Gosp. prof. M. Pleteršek	1 gld. — kr.
Rodbina Kastelic v Materiji	2 „ — „
Vkupe	3 gld. — kr.
S poprej izkazanimi	15 „ 60 „
Vkupe	18 gld. 60 kr.

kateri znesek se je po namenu izročil.

Uredništvo „Slov. Naroda“.

Eksekutivne dražbe.

(iz uradnega lista.)

2. eks. držb. premakljivega blaga Ignacija Hana dne 18. maja v Ljubljani v hiši št. 1, na Žolzeve cesti. 2. eks. držb. pos. Franca Steha iz Male Račine 27. maja v Ljubljani. 1 eks. držb. pos. Gasparja Vidriha s Trnja, 26.25 ozir. 1060 gld., 3. julija v Postojini. 2 eks. držb. posestvenih in užitinskih pravic Blaža Padarja z Lipelj na posestvu Jakoba Semeca v Tomišelskej katastralni občini 16. maja v Ljubljani. Relicijacija pos. Antonije Konec iz Zaloge, 200 gld., 16. maja v Ljubljani. 1 eks. držb. pos. Valentina Skrla, 380 gld., 20. maja v Ljubljani. 2 eks. držb. pos. Vida Mislaja iz Postojine, 29. maja v Postojini.

Tuji:

11. maja.

Pri Slov.: Mossman z Dunaja. — Hudovernik iz Radovljice. — Köhler iz Budimpešte — Blitz z Dunaja. — pl. Probst, pl. Frossard iz Gradca. — Mannheim, Michalussi z Dunaja.

Pri avstrijskem cesarji: Troger iz Beljaka.

Tržne cene v Ljubljani

dne 13. maja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hkl.	6.83	Špeh povenjen, kgr.	66
Rež, ...	5.2	Surovo maslo, ...	84
Ječmen, ...	5.20	Jajce, jedno	2
Oves, ...	3.57	Mleko, liter	8
Ajda, ...	4.71	Goveje meso, kgr.	64
Proso, ...	5.85	Telečje	58
Koruza, ...	5.60	Svinjsko	70
Krompir, ...	3.29	Koštrunovo	40
Leča, ...	8	Pišane	40
Grah, ...	8	Golob	17
Fižol, ...	8.50	Seno, 100 kilo	178
Maslo, kgr.	96	Slama, ...	1.69
Mast, ...	82	Drva, trda, 4 metr.	7.20
Špeh frišen, ...	56	„ mehka, „	5

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
12. maja	7. zjutraj	735-60 mm.	5-6° C	sl. vzh.	dež.	10-50 mm.
	2. pop.	736-80 mm.	8-3° C	sl. vzh.	obl.	d. in sn.
	9. zvečer	736-20 mm.	5-0° C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura 6-3°, za 7-1° pod normalom.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Dunajska borza

dne 13. maja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	82 gld. 40 kr.
Srebrna renta	82 „ 90 „
Zlata renta	107 „ 70 „
5% marena renta	97 „ 95 „
Akcije narodne banke	857 „ — „
Kreditne akcije	283 „ 70 „
London	124 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Napol.	— „ — „
C. kr. cekini	5 „ 85 „
Nemške marke	60 „ 85 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld 125 „ 75 „
Državne srečke iz l. 1864	100 gld 171 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „ — „
Ogrska zlata renta 4%	97 „ 55 „
„ papirna renta 5%	92 „ 60 „
5% štajerske zemljišče odvez oblig	104 „ — „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld 114 „ 50 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124 „ 75 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	112 „ 50 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106 „ — „
Kreditne srečke	100 gld 175 „ 75 „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 50 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 100 „ 75 „
Tramway-društ. velj. 170 gld a v	213 „ 75 „

Dva kamnoseška učenca,

ki sta vsaj že po 14 let stara, vsprejme z vso hrano, živim, obleko in stanovanjem

Peter Thomann,

(284-1)

kamnosek v Ljubljani.

Skladbe, zložil F. S. Vilhar.

Ravnokar je izšla druga knjiga teh glasbovnikov s sliko skladateljevo. Zadržaj knjige je jako obilen in tako različen, da zamore zanimati vsacega, kdor se z glasbo bavi ali tudi samo poje. Cena knjige je 1 gld. 60 kr., zares izredno nizka. (194-11)

Knjiga se dobiva izključno pri samem skladatelji in naj se naročnina pošilja pod adreso:

F. S. Vilhar v Sisku.

A. Krejči,

v Ljubljani.

kongresni trg, na voglu gledališčne ulice.

priloga svojo veliko zalogo vseh vrst modernih

klobukov in kap;

prejema tudi

kožuhovino in zimsko obleko

čez poletje v shranjevanje.

(112-14)

izdelalnice strojev in kovinskih del

v Sv. Florijana ulice št. 32 ali Hrenove ulice št. 4.

Ob enem pripravljamo slav. občinstvu svojo zalogo najboljših pip, posebno pipe penilnice (Mousier-pippen), ter izdelujemo tudi sobne brzojave (Zimmertelegraf) in se nadejamo tudi za naprej mnogobrojnih naročil in vsestranske podpore.

(279-2)

FRAN GOGALA,

izdelovatelj strojev in kovinskih del.

Umrlj so:

V deželni bolnici:

5. maja: Jera Bernik, gostija, 54 let, za vodenico.

6. maja: Franca Geiger, delavka, 17 let, za jetiko.

7. maja: Jurij Moran, delavec, 48 let, za jetiko.

10. maja: Marija Mišič, gostija, 65 let, za jetiko.

11. maja: Marija Hartman, poštnega sluga udova, 39 let, za sušico. — Fran Rus, krojaški pomočnik, 20 let, za jetiko.

12. maja: Gregor Novak, hlapec, 53 let, za oslabljenjem moči.

VIZITNICE

priloga

„NARODNA TISKARNA“

v Ljubljani.

Proda se po ceni dobro ohranjen

Iledenik (Eiskasten)

za dva soda piva in druga oprava za gostilnico.

Vpraša se v Kolodvorskih ulicah h. št. 24,

prilčno na levo. (276-2)

Št. 7269.

(282-3)

Razglas.

Izvrševaje ukaz vis. c. kr. deželnega predsedstva z dne 24. aprila t. l., št. 902 Pr., in opiraje se na §. 25 volilnega reda za državni zbor, se javno naznanja, da je imenik volilcev za volitev jednega državnega poslanca, ki ga ima mesto Ljubljana dne 2. junija t. l. izvoliti,

od 9. do vstetega 16. dne t. m.

v magistratnem ekspeditu razpoložen za splošno pregledovanje.

Ugovori zoper ta zapisnik, bodi si, da je vanj kdo za volitev neopravičen upisan, ali da je izpuščen kdo, ki ima volilno pravico, morejo uložiti se najpozneje do zadnjega gori določenega, t. j. 16. dne t. m.

Ugovori po preteku tega dne uloženi, se bodo zavrnili kakor prekasni.

Volilne izkaznice se bodo volilcem o pravem času poslane; ko bi pa kateri volilec izkaznice iz katerega koli vzroka vsaj 24 ur pred volitvenim dnevom ne dobil, naj se sam oglasi zanj pri podpisnem uradu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 8. dan maja 1885.

Župana namestnik: Vončina.

Umetne

(138-18)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem ameriškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Dr. Spranger-Jeve

kapljice za želodec.

Tajni medicinski in dvorni svetnik dr. Bücking, medicinski svetnik dr. Cohn, dr. Manning in mnoge druge zdravniške avtoritete so je preskusile in je za izvrstno domače (ne tajno) sredstvo priporočajo proti vsem želodnim in trebušnim boleznim. Pomagajo takoj proti migreni, krču v želodec, omedlevici, glavobolu, trebuhobolju, zasliženju, želodčni kislini, vzdigovanju, omotici, koliku, skrofelnemu itd., proti zlatej žili, zaprtju. Hitro in brez bolečin meče in povrnejo slast do jedij. Poskusite samo z malim in pripravite se sami. Jedna stekla. 50 in 30 kr.

Pri gospodu lekarji Svobodi, pri Zlatem orlu, na Prešernovem trgu. (716-37)

Cvet zoper trganje

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živeli, otekline, otrple ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „Cvetu zoper trganje po dr. Malčić“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Naročila z dežele izvrše se tako

v lekarni „pri samorogu“

JULIJ pl. TRNKOCZY-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani. (42-11)

Zahvala in priporočilo.

Udano podpisani se zahvaljuje svojim kupovalcem za do sedaj skazano zaupanje in priporočila za to sezono svojo bogato zalogo

solnčnikov za gospe in gospode

v iznenadno lepej in velikej izberi, priprosto in najelegantnejše upravljenih po najnižjih cenah; potem

dežnike

v jako bogatej izberi, vsake velikosti, barve in snovi, kakor: bombaž, alpaca, cloth, botany, pol svila, svila, double-face-svila itd., ravno tako na navadnih, kakor na patentovanih avtomatnih stojalih, ki so se tako hitro priljubili, z modnimi palicami po najnižjih cenah.

Specijalitete dežnikov: patentovani samootporni, patentovani samozaporni, v kovčegu shranljivi, dežniki s palico od titanija ali pa z zlatim stojalom so vedno v zalogi.

Dežniki se kaj naglo in ceno na novo prevlačijo ali popravljajo, ter naročila z dežele izvršujejo se točno po volji naročnika s poštanim povzetjem.

Prekupecem pošlje se na zahtevanje obširne cenilnike.

L. MIKUSCH,

fabrikant dežnikov in solnčnikov,

v Ljubljani, Mestni trg št. 15.

(184-5)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.